

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

แนวทางการควบคุม กำกับ ป้องกันการเกิดไฟไหม้บ่อขยะ และคำแนะนำสำหรับประชาชนในการป้องกัน ลดความเสี่ยงสุขภาพจากกรณีไฟไหม้บ่อขยะ

สถานการณ์ไฟไหม้บ่อขยะ ส่งผลให้เกิดควันไฟ เขม่า เถ้า และฝุ่นละอองที่มีการปนเปื้อนสารมลพิษจากการเผาไหม้กองขยะที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน ทำให้เกิดภาวะเจ็บป่วย โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงกลุ่มเปราะบาง ทั้งผู้สูงอายุ เด็กเล็ก และผู้ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ ตลอดจนผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การปนเปื้อนสารมลพิษจากน้ำชะขยะลงสู่สิ่งแวดล้อม ปัญหามลพิษอากาศ ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กและก๊าซพิษต่าง ๆ เช่น ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไฮโดรเจนคลอไรด์ เป็นต้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งในการเร่งกำหนดมาตรการควบคุม ป้องกัน และกำหนดแนวทางไม่ให้เกิดปัญหาไฟไหม้บ่อขยะในพื้นที่ เพื่อลดความเสี่ยงสุขภาพประชาชน พร้อมทั้งสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการให้บริการคุ้มครองด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในพื้นที่

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ให้ความสำคัญกับการสถานการณ์ไฟไหม้บ่อขยะดังกล่าว เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่กระทบต่อการดำรงชีวิต ส่งผลกระทบต่อสภาวะทางสุขภาพประชาชน จึงขอความร่วมมือหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล ควบคุม กำกับการบริหารจัดการบ่อขยะ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามมาตรการและแนวทางดูแลสุขภาพลักษณะ และจัดการบ่อกำจัดขยะในพื้นที่ รับผิดชอบให้เป็นไปตามกฎกระทรวงสุขภาพลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนปฏิบัติตามมาตรการเสริมแนวทางการควบคุม กำกับ ป้องกันการเกิดไฟไหม้บ่อขยะ สำหรับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑. แนวทางการควบคุม กำกับ ป้องกันการเกิดไฟไหม้บ่อขยะ สำหรับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - ๑) มีการสำรวจข้อมูลบ่อขยะ ลักษณะ หรือรูปแบบของบ่อขยะที่มีในพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้เห็นถึงขอบเขต และแผนที่ความเสี่ยงสุขภาพจากปัญหาบ่อขยะในพื้นที่ นำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายในการดูแลสุขภาพลักษณะและจัดการบ่อขยะตามมาตรฐานให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อป้องกันการเกิดไฟไหม้
  - ๒) มีการป้องกันการเข้าพื้นที่ โดยการปิดกั้นพื้นที่บ่อขยะโดยรอบ จัดให้มีรั้วรอบขอบชิด
  - ๓) มีพื้นที่กันชนโดยรอบ เพื่อป้องกันไฟลุกลามเข้ามาจากภายนอก
  - ๔) จัดให้มีผู้ควบคุม ดูแล เฝ้าระวัง หรือหน่วยงานรักษาความปลอดภัยในพื้นที่บ่อขยะ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง
  - ๕) มีการบันทึกคนเข้าออกพื้นที่ เพื่อป้องกันไม่ให้มีบุคคลภายนอกเข้ามาในพื้นที่ อันอาจก่อประกายไฟจนเป็นเหตุให้เกิดไฟไหม้ในบ่อขยะ
  - ๖) มีการตรวจตราบ่อขยะโดยรอบทุกวัน และมีการคัดแยกขยะพลาสติกก่อนการกำจัด
  - ๗) มีการตรวจสอบควันไฟในบ่อขยะเป็นประจำ
  - ๘) จัดให้มีการปิดคลุมขยะหลังจากการเทกองในแต่ละวันโดยรอบ และมีกลไกควบคุม กำกับ ให้มีการฝังกลบขยะตามหลักสุขาภิบาล เพื่อป้องกันไม่ให้ขยะปลิวกระจายไปทั่วบริเวณ อาจทำให้เกิดแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงพาหะนำโรคได้
  - ๙) ติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงที่เพียงพอและเหมาะสม พร้อมมีป้ายเตือนห้ามสูบบุหรี่ หรือห้ามจุดไฟ และจัดให้มีระบบป้องกันเพลิงไหม้ที่มีการดำเนินการให้อยู่ในสภาพดีตลอดเวลา
  - ๑๐) มีกระบวนการแจ้งเตือนภัยประชาชนเมื่อเกิดเหตุไฟไหม้บ่อขยะ เพื่อให้ประชาชนรับรู้และหาทางหลีกเลี่ยงป้องกันตนเองและครอบครัวจากปัญหาควันไฟ ฝุ่นละอองจากการเผาไหม้ได้ทันที

๒. คำแนะนำสำหรับประชาชนในการป้องกัน ดูแลตนเอง ลดความเสี่ยงสุขภาพจากกรณีไฟไหม้บ่อขยะ

- ๑) ติดตามข่าวสาร สถานการณ์การแจ้งเตือนจากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด
- ๒) หลีกเลี่ยงการออกนอกอาคารและบ้านเรือน ปิดประตู หน้าต่างให้มิดชิด เพื่อป้องกันควันไฟ เเขม่า ฝ้า และฝุ่นละอองขนาดเล็กเข้าภายในอาคาร บ้านเรือน และให้สวมสวมหน้ากากชนิดป้องกันฝุ่นละออง และก๊าซพิษ เพื่อลดความเสี่ยงจากการสูดดมควันไฟ เเขม่า ฝ้า และฝุ่นละอองขนาดเล็กที่มีการปนเปื้อนของสารพิษต่าง ๆ
- ๓) กรณีที่จำเป็นต้องอยู่ใกล้สถานที่เกิดเหตุ ควรอยู่เหนือลม และสวมหน้ากากชนิดป้องกันฝุ่นละอองและก๊าซพิษ ลดการสูดดมควันไฟ เเขม่า ฝ้า ฝุ่นละอองขนาดเล็กเข้าสู่ร่างกาย และควรจำกัดเวลาในการอยู่นอกอาคาร บ้านเรือน เพื่อลดการสูดดมกลิ่นเหม็นจากควันไฟ เเขม่า ฝ้า และฝุ่นต่าง ๆ เข้าสู่ร่างกาย
- ๔) กรณีหน่วยงานภาครัฐ มีการแจ้งเตือนให้อพยพออกจากบ้านเรือน ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด เพื่อลดความเสี่ยง ป้องกันอุบัติเหตุซ้ำซ้อนจากไฟไหม้ที่ลุกลาม
- ๕) สังเกตอาการตนเองและคนในครอบครัวอย่างใกล้ชิด หากมีอาการผิดปกติรุนแรง เช่น ไอถี่ หายใจลำบาก แน่นหรือเจ็บหน้าอก ระคายเคืองตา จมูก คลื่นไส้ เหนื่อยง่าย ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่และไปพบแพทย์ทันที
- ๖) เมื่อเหตุการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ หรือไม่ได้กลิ่นควันไฟ ให้เปิดประตู หน้าต่าง เพื่อระบายอากาศ และทำความสะอาดบ้าน เครื่องใช้ ที่นอน ผ้าห่ม สิ่งของต่าง ๆ ให้สะอาดทันที เพื่อไม่ให้มีสารพิษตกค้างสะสมในบ้าน
- ๗) หมั่นสังเกตความผิดปกติที่เกิดขึ้นในพื้นที่บ่อขยะ หากพบควันไฟประกายไฟ หรือเปลวไฟ ให้รีบโทรแจ้งเจ้าหน้าที่ในพื้นที่โดยเร็วที่สุด เพื่อให้หน่วยงานเข้าเผชิญเหตุ และเร่งดับไฟไหม้ในบ่อขยะได้อย่างทันท่วงที ลดการลุกลามลดปัญหาควันไฟและฝุ่นละอองขนาดเล็ก ทำให้เกิดความเสี่ยงที่น้อยที่สุดกับประชาชน
- ๘) ผู้ที่เป็นกลุ่มเสี่ยงกลุ่มเปราะบาง ได้แก่ เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ที่มีโรคประจำตัวเกี่ยวกับระบบทางเดินทางเดินหายใจ และโรคหัวใจและหลอดเลือด เตรียมยาให้พร้อม และสังเกตอาการผิดปกติ หากมีปัญหาสุขภาพให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ หรือไปพบแพทย์ทันที